

[Bomholt.]

„Foragtet af de store, men elsket af de små — sig, er det ikke vejen, som det nye må gå? Forrådt af dem, som vagt burde være, just af dem — sig, er det ikke sådan, at en sandhed står frem?“

Hvad hr. skibsreder A. P. Møller angår, er han jo en mærkelig blanding af en stor-industriell af format, af dygtighed, og i politisk henseende en landsbysjæl, der har forstået at holde sig fri af alle politiske argumenter. Hvis hans karriere skulle have været afhængig af hans politiske modenhed og indsigt, ville han næppe nogensinde have drevet det videre end til at være revisor-suppleant i sognerådet i St. Magleby. Han har en særegen smag for politisk legetøj, og han har jo råd til at have det.

Der er altså visse reaktionære kræfter, som nu rykker frem til en sidste dyst i håb om at bryde det demokratiske sammenhold om en ny grundlov. Men der er, tror vi, i dette land et frisind, der finder det rette, rolige svar. Det er sandsynligt, at afstemningsdagen bliver en stille dag, en stille manifestation af redelig dansk vilje, af tro på, at vi i fællesskab kan gøre den nye grundlov til en urokkelig grund under dansk virke og dansk kultur.

Der er mennesker, der synes at mene, at visse vælgergrupper, tilhørende venstre og de konservative, kun vil stemme ja til grundloven, når de kan se deres egne på taburetterne. Vi fra vor side går uden hensyn til navnene og bogstaverne af et helt sind ind for grundlovsforslaget. Det fortjener at blive Danmarks Riges Grundlov, så sandt som dets bærende formål er at skabe gode vilkår for folkestyret og at sikre den enkelte borgers frihed og ret.

Lorentzen: Jeg skal ikke følge det ærede medlem hr. Bomholt i hans betragtninger over personer, der er imod grundlovsforslaget eller for det, og jeg kan heller ikke hæve mig til de poetiske højder, som det ærede medlem var i stand til at hæve sig til.

Jeg vil dernæst straks sige, at jeg synes ikke, det tjener noget formål at give forslaget en fornyet gennemgang. Derimod kan der måske være anledning til påny at fastslå, at dette forslag, hvor det afviger fra den nugældende grundlov, ikke er et

diktat fra et enkelt politisk parti, men er blevet til efter et samarbejde mellem alle rigsdagens partier, og at det vil være en uløselig opgave at udfinde, hvilket parti der har haft mest held til at præge forslaget. Et grundlovsforslag skal ikke gå noget enkelt politisk partis ærinde, men være en klædning, der passer for hele folket, uanset livsstilling og levevilkår.

Der er imidlertid i dette land ikke så få, der mener, at der bør være særlige sikkerhedsventiler til at værne deres rettigheder, og en del tror at kunne finde sådanne ventiler i et tokammerssystem. Der er naturligvis også mange, der er tilhængere af et tokammerssystem af ideelle, og man kan også godt kalde det altruistiske bevæggrunde; men jeg tror nu, at der blandt grundlovsmodstanderne vil være et flertal for den førstnævnte betragtning. Jeg tror også, at den største modstand mod grundlovsforslaget vil komme fra vælgere, der af den ene eller den anden grund er tilhængere af et tokammerssystem. Det er ikke min agt at angribe den tanke, der førte til oprettelsen af to ting, og jeg vil heller ikke rejse nogen indvending mod den måde, hvorpå landstinget i sin tid blev organiseret, idet jeg mener, at der sikkert ligger kloge og rigtige tanker til grund herfor. Men man må ikke overse, at efterhånden har det politiske liv her i landet formet sig således, at man mere og mere har fjernet sig fra det, der var tanken med landstinget, og i dag er medlemmerne af de to ting så ensartede i anlæg og uddannelse, at der ikke i denne henseende er nogen værdi i at opretholde to ting. Heller ikke på andre områder kan der i dag med erfaring i de nuværende forhold påvises forskelligheder, der kan motivere opretholdelsen af et landsting; enhver, der har kendskab til de faktiske forhold, vil erkende det. Der er en del grundlovsmodstandere, der tror, at dette forhold kan ændres; men jeg tror ikke, at der er nogen realitet bag denne opfattelse; efter vor mening er der det bestemt ikke. Landstinget giver ikke og vil ikke kunne afgive nogen konservativ garanti. En forfatning, der i sig selv indeholder garanti for en lovgivning, der tager et retsindigt hensyn til alle sider, eksisterer efter min opfattelse ikke — og det hverken med den ene eller den anden grundlov. Men det er vort håb, at et etkammerssystem med folkeafstemning vil fremme en politisk harmonisk vækst her i landet, og jeg synes, at be-